

19.02.2026

HaV
Eduskunta

Lausuntopyyntönne VNS 6/2025 vp Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Päijät-Hämeen pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston selonteosta koskien sisäisestä turvallisuutta ja tuo esiin näkemyksinään seuraavaa:

Yleisesti

Selonteon painopiste sijoittuu voimakkaasti toimintaympäristön osalta kuvaamaan tilannetta poliisin näkökulmasta, mikä on ymmärrettävää selonteon muodostaessa kokonaisuuden yhdessä ulko- ja turvallisuuspoliittisen ja puolustuspoliittisen selontekojen kanssa. Pelastustoimi toimii kriittisenä rajapintana siviiliväestön suuntaan kokonaisuudessaan ja tämä on syytä huomioida entistä laajemmin. Pelastustoimi on osa hyvinvointialueiden palvelujen tuotantoa, mutta on yksi keskeisistä sisäisen turvallisuuden toimijoista.

Yksittäiset havainnot

Sivulla 5 käsitellään jatkuvaa teknologista murrosta ja muita yhteiskunnallisia muutosvoimia. Näillä toimintaympäristön muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia pelastustoimintaan ja niihin reagoiminen vaatii uudenlaisia suorituskykyjä. Näistä mainittakoon esimerkiksi sähköautot, aurinkopaneelit ja kiinteistöjen pienvoimalat, jotka vaativat uudenlaista kalustoa, taktiikkaa ja vaativat resursseja pitkäkestoisesti.

Sivulla 6 käsitellään huumausaineiden käyttöä. Pelastustoimen osalta on tuotava esiin, että kyseiset ilmiöt näkyvät pelastustoimen tehtävillä uhka- ja väkivaltatilanteiden nousulla. Pelastustoimi varautuu myös näihin uhkatilanteisiin varustelulla.

Sivulla 7 käsitellään harvaanasuttuja alueita ja viranomaistoimintaa. Toimenpiteiden osalta on nostettava esiin, että sopimuspälokuntien toimintaedellytysten turvaaminen vaatii korvamerkittyjä resursseja. Sopimuspälokuntatoiminta on kustannustehokas ratkaisu, mutta samaan

19.02.2026

aikaan harvaanasutuilla alueilla väestö ikääntyy voimakkaasti, eikä sopimuspalokuntien tulevaisuus ole turvattu vain toteamuksin.

Sivulla 7 mainittujen arjen tapaturmien osalta on tuotava esille, että väestön ikääntyminen näkyy pelastustoimen tehtävissä ikäihmisten palokuolemina ja läheltä piti-tilanteina. Kotona asumisen turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota eri viranomaisten toimesta ja huolehtia, että tiedonsaanti on viivytyksetöntä ja esteetöntä esimerkiksi paloriskikohteiden suhteen.

Edelleen sivulla 7 on käsitelty liikenneonnettomuuksien määrän laskua. Pelastustoimen osalta liikenneonnettomuudet ovat kuitenkin yksi yleisimmistä onnettomuustyypeistä, ja käyttövoimien monimuotoistuksessa liikenneonnettomuuksien hoitaminen on myös monimutkaistunut. Pelastustoimen henkilöstölle käyneet henkeä uhanneet vaaratilanteet ovat tapahtuneet viime aikoina tieliikenneonnettomuuspaikoilla.

Sivulla 7 on käsitelty vielä tulipalojen määrää. Niiden osalta on mainittava, että vaikka määrä on laskusuuntainen, on tulipalot samalla uusien teknologioiden myötä monimutkaistuneet.

Sivulla 8 käsitellään Suomenlahden turvallisuustilannetta. Nykyisellään gps-häirintä ja muut toimet sekä Venäjän varjolaivasto muodostavat suuren ympäristövahinkoriskin, joka tapahtuessaan lamaannuttaisi koko Suomen ulkomaankaupan ja aiheuttaisi laajamittaista vahinkoa luonnolle ja eläimille. On huomioitava, että pelastustoimen suorituskyyky ympäristövahinkojen torjuntaan on ollut viime vuosien aikana laskussa Öljysuojarahaston loputtua ja rahoitusmallin muututtua. Tämän suorituskyydyn kehittämiseen tulisi erityisesti panostaa.

Sivulla 8 käsiteltyjen laajojen onnettomuuksien osalta olisi hyvä kiinnittää huomiota esimerkiksi laajoihin metsäpaloihin ja tulviin. Metsäpalomahdollisuus raja ylittäen on myös yksi vaihtoehto Venäjän vaikuttamistoimille. Selonteossa tulisi laajoja onnettomuuksia käsitellä ympäristövahingon lisäksi näin ollen laajemmin. Kansainvälisen yhteistyön osalta EU:n pelastuspalvelumekanismi puuttuu selonteosta kokonaan.

Sivulla 9 on käsitelty nuoriso- ja jengirikollisuutta. Nämä ilmiöt aiheuttavat myös pelastustoimelle tehtäviä tuhotöiden, tulipalojen ja vahingontorjunnan muodossa.

19.02.2026

Sivulla 11 on käsitelty terrorismin uhkaa Suomessa. Näkökulmasta on jäänyt puuttumaan kohonnut CBRNE-uhka. On todennäköistä, että terrori-iskussa käytetään vaarallisia aineita tai esimerkiksi likaista pommia, joka sitoo poliisin lisäksi myös pelastustointa ja ensihoitoa.

Sivulla 16–17 käsitellään kriittisen infrastruktuurin suojaamista. Tässä näkökulmassa on hyvä huomioida myös maantie- ja rautatieyhteydet länsinaapureihin Ruotsiin ja Norjaan, lentokenttiä unohtamatta.

Esitys kehityskohteiksi

Sisäisen turvallisuuden selonteko käy ansiokkaasti läpi vallitsevaa tilannetta. Päijät-Hämeen pelastuslaitos esittää, että toimenpiteisiin kohtaan 5 lisätään pelastustoimen kehittämistarpeet. On tarpeen turvata pelastustoimen suorituskky kehittämällä toimialan suorituskkyä niin sortumapelastamisen, CBRNE:n kuin räjähdeseaamisen osalta. Lisäksi sopimuspälokuntien toiminta tulee turvata. Tämä ei ole vain pitkän aikavälin kehittämistoimi, vaan näissä asioissa on syytä asettaa lähtöpiste jo aivan lähitulevaisuuteen.

Mira Leinonen
pelastusjohtaja